МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали VI Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2021

ББК 81.0
С91
УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:
Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:
Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2021 року, Рівне. – 261, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 27.02.2021 р.).

До збірника увійшли матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бойко В., Воробйова І. А. ***7***
Способи вербалізації концепту «home» у романі Дж.Роулінг «Harry Potter and the Philosopher's Stone»

Кіщенко Н. Д. ***13***
Об'єктивація концепту МУДРІСТЬ у осмисленні різних народів

Левчук П. ***16***
Методичне забезпечення викладання польської мови як іноземної у Польщі та світі

Літкович Ю. В. ***21***
The role of prosody in non-verbal communication

Михальчук Н. О., Івашкевич Е. Е. ***24***
Psycholinguistic peculiarities of the representation of emotions denoting "fear"

Найдюк О. В. ***37***
Існування прецедентних феноменів у наукових текстах економічного характеру

Потапчук С. С. ***40***
Принципи організації етикетного спілкування лінгвокультурної комунікації

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Алексієвець О. М. ***45***
To the study of the prosodic means' role in English political speech

Аніщенко І. М. ***47***
Парадигматика інтрамовленнєвої діяльності в лінгвістичних дослідженнях тексту

Бігунов Д. О., Горкавчук О. О. ***51***
Формула AIDA у рекламному тексті

Бігунова С. А., Alwasiak S. ***53***
The Differences between Symbols and Tropes

Верьовкіна О. Є, Верьовкіна А. В. ***57***
Особливості реалізації образності в англомовному та турецькому політичних дискурсах

Вовчук Н. І., Самборська І. М. ***60***
Мовний аспект історичного роману-хроніки В.Пікуля «Фаворит» : іншомовна лексика у творі

Д'яченко Д., Воробйова І. А. ***69***
Лексико-стилістичні засоби вираження іронії в кінематографі (на прикладі серіалу Марка Геттіса та Стівена Моффата «Шерлок»)

Насанкіна Н. В., Калініченко М. М. ***75***
Творчість Р.В.Емерсона в контексті розвитку популярної культури США 1800-х років (лінгвістичний та культурний аспекти)

Нестерук С. М. ***89***
Концепція «винайденої традиції» в графічному романі Марджан Сатропі «Персеполіс»

Поліщук Д., Воробйова І. А. ***91***
Вербалізація концепту "CITY" засобами термінології архітектури в художньому тексті (на прикладі оповідань А.К.Дойля про Шерлока Холмса)

Приходько В. Б. ***96***
Іншомовна рецепція та інтерпретація мовної ментальності

Сербіна Т. Г. ***99***
Експресивний синтаксис у поезіях Шевченка

Синевич Б. М. ***107***
Рецептивні стратегії доробку письменників «Празької школи»

Стернічук В. Б. ***109***
Діалогічна модель творчості: перекладач як художник, світ як структура

Тиха Л. Ю. ***112***
Стилістична роль протиставлення у творенні художніх образів (на матеріалі творів Анджея Стасюка)

Федік Ю. М. ***115***
Диференційні ознаки політичного дискурсу

Фурман О. М. ***119***
Засоби репрезентації семантики превентива в англомовних медичних текстах малої форми

Харченко Є. М., Яцюрик Я. О. ***124***
The reasons of conflicts in the relationships between parents and children

Чеберяк А. М. ***139***
Авторський стиль сучасного політичного лідера (на матеріалі промов президента США Д. Трампа)

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О. ***147***
Гейміфікація як засіб підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови

Бойчук В. М., Єфремова Н. В. ***151***
Особливості викладання навчальної дисципліни «Креативне письмо і методика його викладання» в закладах вищої освіти

Боровець О. В. ***155***
Моделювання процесу підготовки майбутніх педагогів до комунікативної діяльності

Голембієвська М. В. ***158***
Використання відеоматеріалів на заняттях іноземної мови як засіб мотивації учнів та спосіб підвищення ефективності навчання

Івашкевич Е. Е., Антюхова Н. І. ***161***
Aspects of learner's autonomy

Івашкевич Е. З., Набочук О. Ю. ***176***
The role of emotional intelligence in developing the person's creativity

Кукла О. В. ***189***
Методика застосування технології розвитку критичного мислення на уроці англійської мови

Лавринюк І. М. ***196***
Сучасні методи викладання іноземних мов

Мазурова А. В. ***198***
Організація самостійної роботи з англійської мови у процесі дистанційного навчання

Мороз Н. М. ***202***
Використання технології mind-mapping при навчанні іноземної мови

Мунтян А. О., Шпак І. В. ***206***
Case Method: Structure and Content of a Case

Смирнова М. Л. ***210***
Eine der effektiven Formen des Erlernens der Fremdsprache

Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В. ***217***
Zur Frage über fremdsprachige Fachkompetenz zukünftiger Fachleute

Stąpor Monika ***224***
The importance of contrastive grammar in preschool education. Case of Norway

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л. ***229***
Organization of student work in the process of learning English at the university

Вєтрова І.М., Domżał Z. ***234***
Ефективність застосування портфоліо як інструменту формування автономності в педагогічному університеті

Касаткіна - Кубишкіна О. В., Савчук А. С. ***236***
Blended Learning: Ways to Make On-Going Assessment Effective and Improve Students' Test Performance

Ковальчук О. М. ***242***
Оптимізація процесу викладання іноземної мови для студентів різного базового рівня підготовки з метою підвищення ефективності засвоєння іншомовного матеріалу

Пархоменко О. Т. ***246***
Використання інноваційних технологій навчання на заняттях англійської мови в умовах модернізації середньої освіти

Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В. ***248***
Die Verwendung der interaktiven Technologien im Deutschunterricht

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ ***258***

О.Є. Верьовкіна (Рівне)
А.В.Верьовкіна (Київ)

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОБРАЗНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ ТА ТУРЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНИХ ДИСКУРСАХ

Одним з актуальних напрямків сучасної лінгвістики є вивчення образності мовних засобів в контексті національної мовної картини світу, в тому числі у політичному дискурсі. Однак при сприйнятті іншої мови часто виникають проблеми адекватності розуміння образів, виражених в тексті політичних промов , як з точки зору точності передачі понятійного змісту, так і з точки зору характеру образних та символічних культурних асоціацій.

Під образністю як лінгвістичною категорією розуміється властивість мовних і текстових одиниць виокремити фрагмент дійсності (предмет, ознаку, процес, ситуацію) в алегоричній формі на основі аналогії з іншими явищами дійсності. Образними вважаються слова і вирази, які мають семантичну двоплановість. Їх предметно-понятійний зміст передається метафоричним або метонімічним способами: шляхом вказівки на вихідний перцептивний образ, алегорично увиразнюючий значущі характеристики явищ. Типові образні уявлення національної культури, які передаються семантикою образних лексичних і фразеологічних одиниць, грунтуються на когнітивних метафоричних і метонімічних моделях, властивих людському мисленню і багато в чому мають універсальнай характер.

Концепція мовної образності представлена в роботах зарубіжних лінгвістів V. Evans [1], S. Glucksberg [2], W. Raymond [3], Jr. Gibbs [5]. Когнітивний аспект теорії образності грунтується на ідеях Дж. Лакоффа та М. Джонсона [4], які отримали широке визнання та розвиваються в межах сучасної когнітивної теорії метафори у творах R. Gibbs [5], A. Barcelona[6], З.Д. Попова, М.Я. Розенфельда, И.А. Стерніна та інших. Різні аспекти даної проблеми теоретично осмислюються в концепції міжмовної лексичної і фразеологічної еквівалентності, а також в роботах, присвячених зіставному дослідженню метафори і образних систем різних мов. Однак, сфера досліджень образності

містить ще досить багато лакун в контексті залучення конкретних професійних дискурсів, а також в рамках порівняльних досліджень.

Предметом даного дослідження є образні мовні засоби, що використовуються турецькими та англомовними політичними діячами в усних публічних виступах.

О.В. Загоровська зазначає, що практично будь-яке слово володіє образністю, в певному контексті здатне її проявити. Тобто існують слова з потенційною образністю і слова, де образність реалізована. О.В. Загоровська виокремлює два типи слів: з мотивованою образністю і без первинної номінативної бази[8].

Як зазначає І. Кечкеш, завдання доповідача полягає в тому, що шляхом відомих йому уявлень про сприйняття він має побудувати свій виступ таким чином, щоб зуміти досягти розуміння інформації реципієнтами[7].

Образність є однією з характерних рис як турецького, так і американського політичних дискурсів. Реалізується вона за рахунок тропів та фігур мовлення. Наприклад: *"Solcu, ulusalcı, anti-kapitalist Müslüman, böyle bir şey de çıktı, muhalif zannediyorlardı. Aslında alet olduklarını anlamadılar ve anlamayacaklar. Onlar maşa olarak kullanıldılar. Onlar piyon olarak kullanıldılar " – «Там виявилися ліві, націоналісти, мусульмани-антикапіталісти, вони думали, що є опозицією. По суті, вони не зрозуміли і не зрозуміють, що були лише інструментом. Їх використовували як щипці, як пішака.»*

"Bilin ki entegre stratejisinin uygulanması için hepimiz bir zincirin halkalarıyız. Kim bu zincirin halkalarında kopuk halkaya sebep verirse hesabını verir".- «Знайте, ми всі є ланками одного ланцюжка в реалізації стратегії інтеграції. Хто дозволить випасти ланці в цьому ланцюжку, той буде за це відповідати».

"Türkiye, Suriye meselesindeki bu duruşuyla küresel vicdanın sesi olmuş, insanlığın onurunu kurtarmıştır" – «Туреччина завдяки цій своїй позиції щодо сирійського питання стала голосом всесвітньої совісті, врятувала честь людства».

Слід зазначити, що в турецькому політичному дискурсі спостерігається досить велика кількість образних порівнянь, тоді як англомовному властива висока частотність метафор та метонімій.

«If the thought of Putin as Kurdistan's godfather keeps Turkish President Erdoğan up at night…». – «Якщо думка про Путіна як «хрещеного батька Курдистану» не дає спокою ночами турецькому президенту Ердогану ...»

"There is simply no appetite in Europe to run such risks in order to appease the UK." – «Європа просто не захоче піти на такі ризики, щоб задовольнити бажання Об'єднаного Королівства.»

Отже, образні мовні засоби як турецького, так і англомовного політичних дискурсів володіють поліфонічним характером функцій, цілісна картина яких виявляється лише з урахуванням особливостей даного конкретного типу дискурсу. Головною особливістю мовної поведінки перших осіб держави є те, що використання в їхньому мовленні будь-якого засобу образності сприяє реалізації тези «мовна дія – політична дія». У зв'язку з цим використані політичним лідером метафори, метонімії, образні порівняння, фразеологізми, прецедентні вислови адресуються не лише конкретному співрозмовникові, а й слухацькій аудиторії, вплив на яку і є справжньою метою певного інституціонального політика. У кожному з проаналізованих мовних засобів (метафора, метонімія, образні фразеологізми, образні порівняння, прецедентні вислови) частка універсального і національно-специфічного різна.

Універсальне домінує в метафоричних образних формах, що можна пояснити самим універсальним характером метафоричного переосмислення як провідного когнітивного механізму породження мовних одиниць. Значно сильніше етнічний характер має вияв у прецедентних мовних формах, що може бути пояснено їх зв'язком з національною літературою, пареміями і іншими національними та соціальними феноменами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Evans V. How words mean: Lexical concepts, cognitive models and meaning construction. Oxford University Press, 2009.

2.Glucksberg S. Understanding Figurative Language – From Metaphors to Idioms. NY :Oxford University Press, 2001.

3. Raymond W., Gibbs Jr. Evaluating contemporary models of figurative language understanding// Metaphor and symbol. 2001. № 16 (3&4). P. 317–333.

4. Lakoff G., Jonson M. Metaphors We live By. Chicago : University of Chicago Press,1980.

5. Gibbs R. Categorization and metaphor understanding // Psychological Review. 1992.№ 99 (3). P. 572–575.

6. Barcelona A. Metaphor and metonymy at the crossroads. Berlin : Mouton de Gruyter,2000.

7. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/slovo-kontekst-i-kommunikativnoe-znachenie

8. URL: https://ir.csu.edu.tw/bitstream/987654321/1223/1/428.pdf

Н.І.Вовчук, І.М.Самборська
(м.Рівне)

МОВНИЙ АСПЕКТ ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ-ХРОНІКИ В.ПІКУЛЯ«ФАВОРИТ» : іншомовна лексика у творі

Художній текст як цілісне індивідуально-авторське утворення є розгалуженою й багаторівневою системою, яка має складну внутрішню будову й самобутні засоби вербалізації національної картини світу.

Російський письменник Валентин Пікуль поєднує в собі художній талант та глибокі знання філолога, журналіста, фольклориста та етнографа. Він активно працював в жанрі історичної прози. В. Пікуль пише про російсько-турецьку війну 1877-1878 рр., створює цикл романів про події російської історії з 1725 по 1815 рр. Досить популярними стали його романи «Пером і шпагою» (1972), «Слово і діло» (1974-75), «Фаворит» (1984) та ін. Центральними постатями цих творів є видатні історичні особистості: князь Волинський, Єлизавета Петрівна, Потьомкін, Бірон, Горчаков та ін. Пише також і про російсько-японську війну. Мова творів В.Пікуля яскрава, виразна, дозволяє